Anul III — Sibiiu, Marți în 11/23 Martie 1886 — Nr. 58

TRIBUNA

Apare în fiecare ḑi de lucru

Abonamentele

Pentru Sibiiu:
1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarchie:
1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:
1/4 an 10 fr., 1/2 an 20 fr., 1 an 40 fr.

Inserțiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea: Sibiiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumeră și la poste și librării.

Un numĕr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se înapoiază.

Femeia română.

Unul dintre cunoscĕtorii relaţiunilor etnografice ale Peninsulei-Balcanice, dl Filip Felix Kanitz, constată, între altele, că pretutindenea în ţerile dela poalele Balcanilor se găsesc Români risipiţi printre celelalte popoare, parte Macedo-Români, ca poporaţiune veche, parte Daco-Români, ca poporaţiune venită mai de curênd de pe teritorul Carpaţilor, și că această poporaţiune română nu numai că nu se asimilează, dar' se și sporesce atât prin progenitură, cât și asimilând elementele neromâne ajunse într'un contact mai intim cu ea.

Elementul conservator al acestei poporaţiuni române sûnt femeile, aşa ḑice dl Kanitz și o ḑice aceasta în vîrtutea experienţelor, pe care le-a câștigat în timpul unei ostenitoare călĕtorii.

Ceea-ce ne spune dl Kanitz nu e însĕ un lucru nou. Au mai spus-o și alţi călĕtori, o sciu toţi etnografii: e astăḑi pentru toţi etnografii un lucru oare-cum de sine înţeles, că femeia este ceea-ce conservă individualitatea naţională, și aceasta nu numai la noi Românii, ci la toate popoarele, care au în ele putere de vieaţă.

Același lucru îl constată și principele Bismarck cu ocasiunea enunciaţiunilor sale în cestiunea poloneză.

Vine acum „Pester Lloyd“ și ne spune următoarele:

„Am publicat într'unul din cei din urmă numeri **două scrisori ale lui Ludovic Kossuth** asupra cestiunii naţionalităţilor în Ungaria, care de sigur că au interesat pe cetitorii nostri, cum îi interesează tot ceea-ce ese din peana marelui exilat. Dacă revenim încă odată asupra acestei scrisori, o facem mai ales, pentru-ca sĕ tragem luarea aminte asupra unei coincidenţe în adevĕr interesante a spiritelor mari, eșite la iveală în aceste scrisori. Kossuth nu caută causa decadenţei maghiarimii din Ardeal în numĕrul mare al Românilor, nici în stările economice, ci simplu în femeia română. Femeile române, care întră în o familie maghiară, desnaţionalisează cu timpul întreaga familie. Cine oare nu-'și aduce aici aminte de enunciaţiunea făcută de principele Bismarck asupra femeii poloneze în cursul celei din urmă desbateri în cestiunea polonă?“

„Pester Lloyd“ ţine apoi sĕ fie constatat, că scrisorile lui Kossuth sûnt de acum câţiva ani și că, prin urmare, Kossuth nu s'a inspirat dela Bismarck.

În adevĕr, mare om Kossuth! O fi Bismarck ce o fi, aceasta nu se poate tăgăduì; dar' Kossuth tot el însuși rĕmâne, Kossuth a spus sûnt acum câţiva ani ceea-ce Bismarck abia acum câteva sĕptĕmâni s'a învrednicit sĕ spună.

Cum rĕmâne însĕ cu d-l Kanitz, care a spus același lucru cu mult înainte de cel din urmă rĕsboiu oriental? cum rĕmâne cu celelalte „spirite mari“, care 'l-au spus mai nainte de d-l Kanitz?

Dar', în sfîrșit, nu ne rĕmânea decât sĕ căutăm cele două scrisori ale lui Kossuth, ca sĕ ne pĕtrundem și noi de adûncimea „marelui exilat“.

Le-am găsit, însĕ nu în „Egyetértés“, nici în „Pesti Napló“, ci chiar în „Nemzet“, organul oficios al guvernului.

Scrisoarea, în care se emite marele adevĕr, e datată dela 30 Maiu 1877 din Colegno al Baraccone, lungă, confusă și plină de teorii evoluţioniste, de care îi cruţăm pe cetitorii nostri, deoare-ce ele sûnt formulate cu atâta lipsă de claritate, încât încercarea de a le pune într'un sistem oare-care, ar fi cu totul zadarnică.

Sûnt însĕ în scrisoarea aceasta unele enunciaţiuni de o natură mai practică, care ne par foarte preţioase ca simptoame ale boalei, de care este cuprinsă societatea maghiară, atât de preocupată de mărimea lui Kossuth.

Kossuth ia procesul de românisare al Ardealului drept un lucru pus mai presus de ori-și-ce discuţiune și cercetează numai causele acestui proces.

Nu e treaba noastră sĕ punem la îndoială existenţa unui asemenea proces. Dacă dl Kossuth constată, că Ardealul se românisează, eară Maghiarii o admit și ei aceasta, noi nu o vom pune la îndoială, ci mai vîrtos ne vom fălì în consciinţa trăiniciei neamului nostru. Da! ne sporim noi Românii, ne întindem, ne întărim, crescem, cum cresce, se întinde și sporesce ori-și-ce organism viguros.

Un lucru e pus mai presus de ori-și-ce îndoială: că aici în ţeara aceasta elementul român trăiesce acum și a trăit și în trecut în nisce condiţiuni mai grele ca cel maghiar.

Dacă cu toate aceste Românii merg înainte, eară Maghiarii dau îndĕrĕt, atunci este scos la iveală, că Românii sûnt un neam de oameni trainici, un popor capabil de desvoltare, eară Maghiarii un popor subred, o existenţă plăpêndă, care piere vĕḑênd cu ochii, dacă nu e susţinută în mod artificial ca plantele exotice.

Nu noi o ḑicem aceasta: o spune Kossuth, „marele exilat“, o mărturisesc Maghiarii ei înșiși.

„Eu vĕd în această românisare o boală organică, — ḑice Kossuth. E bolnavă inima acelui popor. Nu e maghiar sângele pulsaţiunii lui, adecă e în perire la el „consciinţa de rasă“ (prin aceasta, firesce, nu înţeleg purismul de origine) —

Nu vom cerceta, dacă „marele exilat“ are ori nu dreptate, când susţine, că Maghiarii n'au destulă „consciinţă de rasă“, ci ne vom da seamă, ce va sĕ ḑică, în genere, consciinţă de rasă.

Este netăgăduit, că rasele și popoarele nu sûnt toate la același nivel în scara desvoltării organice: unele sûnt mai desĕvîrșite, ear' altele mai primitive, unele mai vênjoase, ear' altele mai plăpênde, unele au mai multe, ear' altele mai puţine aptitudini.

Astfel, ca sĕ luăm un exemplu invederat, Hotentoţii sûnt oameni, și Englezii sûnt și ei tot oameni, și cu toate aceste este enormă deosebirea între un Hotentot și un Englez, desigur neasemĕnat mai mare ca cea dintre un cal sĕlbatec și unul prăsit în hergheliile Sultanului de Maroc.

Și nu vorbim de cultură intelectuală, nici de instrucţiune, nici de aptitudini câștigate prin deprindere, ci de aptitudini specifice și proprii rasei, de ceea-ce este Hotentotul și ceea-ce este Englezul în clipa nascerii sale.

Englezul chiar în clipa nascerii sale este superior faţă cu Hotentotul, are în el, drept resultat al unei desvoltări îndelungate, mai mulţi germeni de aptitudini trupesci și sufletesci, este mai capabil de desvoltare și mai destoinic în lupta pentru existenţă, căci nu înzadar părinţii și bunii și străbunii lui s'au luptat din generaţiune în generaţiune și aptitudinile câștigate de ei se moștenesc în urmașii lor.

Astăḑi această deosebire de rasă un lucru vag, ea se poate exprima în cifre de o valoare foarte positivă. Se scie, că o miie de Englezi au în căpĕţînele lor neasemĕnat mai mulţi creeri ca o miie de Hotentoţi, pot sĕ lucreze neasemĕnat mai mult și pot sĕ supoarte neasemĕnat mai grele miserii, sûnt neasemĕnat mai capabili de desvoltare și mai destoinici în lupta pentru existenţă.

E dar' un lucru foarte firesc, că Englezul nu vrea sĕ fie Hotentot, fiindcă el este mai mult, mai sus în scara desvoltării organice, o fiinţă mai desevîrșită, mai nobilă, mai apropiată de idealul, pe care ni-'l facem despre ceea-ce este om ajuns la desevîrșire organică.

Aceasta e „consciinţa de rasă“.

Englezul are consciinţa, că se înjosesce, dacă se pune în rînd cu Hotentoţii și că copiii, pe care 'i-ar avè cu o femeie hotentotă, ar fi Englezi degeneraţi.

Vrea acum „marele exilat“ sĕ susţină, că deosebirea de rasă, care există în proporţiuni mai mari între Englezi și Hotentoţi, în proporţiuni mai mici există și între noi și Maghiari?

Nu scim! Scim însĕ, că aceasta resultă pentru tot omul cu judecată sănĕtoasă din afirmarea, că Maghiarii sûnt cuprinși de o „boală organică“ și, puși în faţa Românilor, nu au destulă „consciinţă de rasă“.

Dacă este adevĕrat, că e destul, ca o femeie română sĕ între în o familie maghiară, pentru-ca familia aceea încetul cu încetul sĕ devină română, atunci ni se pune de sine întrebarea: e această românisare un proces de degenerare ori unul de evoluţiune?

Dacă e „bolnavă inima“ poporului maghiar, care este asimilat, e bolnavă oare și inima poporului român, care asimilează?

Dacă noi stîrpim și Maghiarii sûnt stîrpiţi, al cui e viitorul pe pămêntul acesta?

Și dacă în vîrtutea puterii noastre de asimilare viitorul e al nostru, ce este mai bine sĕ fii în ţeara aceasta, Maghiar ori Român?

„Marele exilat“ susţine, că poporul maghiar e cuprins de o boală organică și nu are în faţa noastră destulă „consciinţă de rasă“, ci piere, se românisează.

Întrebăm: susţinênd aceasta, lecuiesce el boala? îi întăresce pe Maghiari în consciinţa lor de rasă? ori îi descuragiază, îi face și mai slabi în credinţă și mai dispuși a se lăpĕda de un neam, care piere, și de a se alipì de altul, care prinde puteri?

Ar fi, în adevĕr, o mare lipsă de consecuenţă în scrisoarea „marelui exilat“, dacă am presupune, că el însuși ia *ad litteram* ceea-ce ḑice.

El vrea sĕ alarmeze: atât e tot.

Kanitz a constatat, că în Macedonia, în Bulgaria, în Sêrbia, ba chiar și în Grecia femeia română românisează familia slavă ori pe cea grecească, în care întră. Nu scim, dacă este ori nu aşa, căci nu cunoascem pe femeia română de acolo din propria noastră intuiţiune, dar' avem a face cu un om de sciinţă, și admitem, că el spune adevĕrul.

Vine în urmă dl Ludovic Kossuth și susţine despre femeia română din Ardeal ceea-ce Kanitz a susţinut despre cea din Peninsula-Balcanică.

Foița „Tribunei“.

Prietinul meu Vêntură-Ţeară.

— Din novelele californiene ale lui Bret Harte. —

(Urmare.)

Cu toate aceste creḑuiu de cuviinţă a le porunci copiilor și servitoarelor, ca sĕ nu-'l mai ajute pe prietinul meu la lucru. Poate că în urma acestei dispoziţiuni dimineaţa următoare haimanaua mĕ vestì, că doresce sĕ vorbească cu mine.

„Îmi pare foarte rĕu, că trebue sĕ vi-o spun, domnul meu, — începù el, — dar' lucrând cu pietrile acele o sĕ-'mi perd îndemânătĕcia pentru cărămidărie, și este mai bine sĕ vĕ părăsesc și sĕ-'mi caut un lucru potrivit cu meseria mea. Căci lucrul e ceea-ce îmi trebue mie, ear' aşa de geaba numai nu o sĕ-'mi bag picioarele sub measa d-voastre, domnule căpitan. Vĕ ḑic dar' rĕmas bun, și dacă îmi vei venì cu vre-o cinciḑeci de cenţi într'ajutor, până-ce îmi voiu fi găsit undeva vre-o cărămidărie, Dumneḑeu, prea bunul, te va rĕsplătì.“

Îi dăduiu banii. Mai primì afară de asta dela mine și o scrisoare către cel mai de aproape vecin al meu, un medic bogat și retras în vieaţa privată, care avea o moșie mare, foarte bine exploatată. El le dedea multor oameni de lucru în pustiul neroditor, pe care îl numia „moșia“ lui, și-'mi trecù prin gând, că el ar fi cel mai potrivit om, ca sĕ scoată la iveală dispoziţiunea de lucru a prietinului meu Vêntură-Ţeară, dacă va fi existând în el o asemenea dispoziţiune, pe care eu, fie din indolenţă, fie din causa, că eram prea ocupat, n'am putut sĕ o descopĕr.

Preste opt ḑile mĕ întâlnii cu vecinul meu. Îi cerui, se înţelege, nu fără oare-care perplexitate, informaţiuni despre prietinul meu Vêntură-Ţeară.

„Apoi da, — îmi rĕspunse el pus pe gânduri, — stai numai! . . da; a venit la mine Luni, și m'a părăsit Joi. Precum 'mi-se părea, este un om tare și vênjos, un tovarĕș voios, dar' încărcat cu o mulţime de pĕcate. Ḑiua întâiu 'i-am dat de lucru prin grajduri . . . . . S'au ivit la el frigurile, pe care le-a căpĕtat prin mocirlele Louisianei.

„Mĕ iertaţi, — îi ḑisei cu grăbire, — Voiaţi sĕ ḑiceţi la Milwaukee“.

„Eu sciu ce ḑic, — rĕspunse doctorul cu îndĕrĕtnicie; — 'mi-a povestit întreaga istorie a nenorocirilor lui: cum a desertat din armata statelor de Sud, cum a fost atacat de o ceată de negri înarmaţi și cum a stat adăpostit prin mocirle și bâltării —“

„Dar' doctorii, — îi ḑisei eu încet; — voiai sĕ-'mi vorbesci despre lucrarea lui!“

„Fără îndoială, — dar' organismul lui era săturat cu malaria. Ḑiua următoare am poruncit sĕ-'l înfășure în pături și 'i-am dat câteva dose de chinină.

„Ceealaltă ḑi se iviră la el simptomele cholerei și trebuì sĕ ţin vieaţa în el cu rachiu și cu piper spaniolesc. Mai trecù o ḑi și se ivì reumatismul, care îl făcù incapabil de ori-și-ce lucrare; astfel am socotit, că fac mai bine, dacă îl trimit cu o scrisoare la directorul spitalului orășenesc, și nu îl mai ţin la mine. Era un minunat obiect pentru studii patologice, dar' mie îmi trebuia un om, care poate lucra prin grajduri, ear' spre scopul acesta nu mĕ puteam folosì de el“.

Deoare-ce nu sciam hotărît, când vorbesce doctorul serios și când glumesce numai, am lăsat treaba încurcată. Astfel încetul cu încetul uitai pe prietinul meu Vêntură-Ţeară, — deși el lăsase un miros de rachiu și de ceapă în șura, în care durmise. Dar' după două sĕptĕmâni s'a perdut și acest miros, și în coliba sviţerană, — aşa îi ḑiceau prietinii mei vilei mele, — era uitată haimanaua. Dacă îmi mai aduceam din când în când aminte de el, 'mi-'l închipuiam cu oare-care părere de bine ajuns, în sfîrșit, sĕ lucreze în vre-o cărămidărie ori întors la familia sa din Milwaukee, ori fericind din nou patria sa Louisiana prin presenţa sa, ori câștigându-'și din nou pânea ca pescar, — se înţelege de astădată sub un căpitan nobil și drept.

* * *

Într'o frumoasă ḑi din August treceam în trăsură preste peninsula năsipoasă, ca sĕ fac visită la o familie din cunoscinţele mele, în care erau mai mulţi feciori, tot oameni vrednici, și mai multe fete, tot femei frumoase. În faţa casei nu zăriu pe nimeni, ear' din cerdacul ce se afla în dosul casei auḑii fosnitură de rochii, care se perdea în sunetele unei voci, ce-'mi părea emisă de un fel de Odiseu ce-'și povestesce rătăcirile prin lume. Nu mai rĕmânea nici o îndoeală, vocea aceasta era a prietinului meu Vêntură-Ţeară!

Precât putui aşa în pripă sĕ înţeleg din vorbele lui, el venise pe jos dela St. Iohn în noul Braunschweig, pentru-ca sĕ meargă la nevastă-sa ce se afla la Newyork în mare miserie. Durere, a găsit-o la nisce rude bogate, dar' cu vieaţă scandaloasă.

„Și pe legea mea, domnișoară, nu v'aș ruga de un singur cent, dacă aș găsì de lucru, — eu sûnt ţesĕtor de covoare, — și poate că sciţi pe aici prin apropiere vre-o fabrică de covoare. O, d-șoară, chiar și dacă nu 'mi-ai fi dând un singur cent, pentru un om ca mine e destul gândul mângăicios, că nenorocirile mele au umplut de lacrĕmi cei mai frumoși ochi din lume, și Dumneḑeu sĕ te binecuvinteze pentru aceasta, domnișoară!“ (Va urma.)

Trăim în Ardeal și noi însine și cunoascem relațiunile din țeara noastră cel puțin tot atât de bine ca „marele exilat“, care n'a trăit niciodată în țeara aceasta: afirmăm dar' cu toată hotărîrea, că el a fost rău informat, dacă ar fi crezând în adevăr ceea-ce dice.

Ne reservăm însă a arăta, că el n'a dis-o aceasta decât pentru-ca să alarmeze spiritele și să întețească lupta de rasă, care și altfel e destul de aspră aici în țeara noastră.

Între noi și Maghiari poate să fie deosebire de posițiune politică, poate să fie deosebire de cultură, dar' nu există și nu poate exista o deosebire de rasă atât de pronunțată, încât să nu putem trăi împreună, fără-ca să ne stîrpim unii pe alții. Noi dintru început sûntem, eară Maghiarii în timp de o mie de ani au devenit un popor european. Și fiindcă sûntem, ca rasă, cam de-o potrivă, noi ne simțim superiori față cu Maghiarii și nu voim să fim Maghiari; eară Maghiarii se simt superiori față cu noi și nu vor să fie Români. Astfel trăim de veacuri îndelungate unii lângă alții, fără-ca să ne fi stîrpit unii pe alții.

Și este foarte trist a vedè, că acum, pe la finele secolului XIX cercurile politice maghiare favorisează nisce curente pornite cu scopul de a produce între noi o luptă de reciprocă stîrpire, pe care nu o poate justifica nimic.

Revistă politică.

Sibiiu, 10 Martie st. v.

Excepțiunile, pe care le-a făcut principele Bulgariei în contra numirii sale pe cinci ani de guvernor-general petru Rumelia-orientală, sûnt de o natură ce promite o înlăturare grabnică a pausei ce a întrat în negociările din Constantinopol cu privire la convenția turco-bulgară. Se dă cu socoteală, că principele Alexandru a chemat pe Tzanow la Sofia numai spre a-'i raporta despre starea lucrului, și se crede, că Tzanow va fi în stare a convertì pe principele, deoare-ce redigiarea excepționată s'a făcut chiar la a sa propunere și în cercurile din Constantinopol se și numesce „redacțiunea Tzanow“.

Atât din Atena cât și din Constantinopol se împărtășesce, că în Albania și Macedonia se observă de odată o oare-care agitație surprinzètoare. Din Atena se scrie chiar, că în Albania-de-sus a isbucnit o rescoală. Această situație are să se atribue în mare parte și în prima linie diplomației europene, căreia, — precum se vede, încă nici acum nu 'i-a succes a restabilì ordinea în Peninsula-Balcanică. Sûnt acum tocmai șesè săptămâni, decând s'a ridicat prin revoluția dela Filipopol una din cele mai importante dispositiuni ale tractatului de Berlin, și cu toate aceste resolvarea așa numitei cestiuni bulgaro-rumelică încă nu s'a efectuit. Făcênd abstracție dela intermezzo cu rĕsboiul sêrbesc, cestiunea uniunii stă și astădi acolo, unde a stat înainte de asta cu o jumĕtate de an. A fost însĕ la toată întêmplarea surprinzètor, că evenimentele din Rumelia-orientală nu au avut până acum nici un efect retroactiv asupra învecinatelor provincii turcesci. Meritul în această privință rĕmâne al patrioților bulgari, care 'și-au dat toate silințele, de a încungiura complicarea cestiunii rumeliote cu vre-o rescoală în Macedonia. Tot atât de sigur e însĕ, că dacă acum se observă în Macedonia oare-care agitație, aceasta numai la influența agitatorilor bulgari se poate reduce, care stau foarte aproape de guvern și vor prin aceasta să exercieze o presiune asupra Porței, ca să o facă mai concedètoare în pretențiunile ei față cu principele.

Crisa ministerială engleză ține încă și acum. Dlui Gladstone încă nu 'i-a succes, a îndupleca pe colegii sei Chamberlain și Trevelyan să rĕmână în funcțiune. Amêndoi acesti ministri 'și-au amânat numai repășirea, până când dl Gladstone își va fi presentat parlamentului proiectele sale în privința Irlandei, ceea-ce numai prin Aprilie se va putè întêmpla.

Proiectul irlandez al lui Gladstone conține de altmintrenea următoarele puncte: un parlament la Dublin cu representarea minorităților; Irlanda trimite representanți în parlamentul regatului, în proporție cu suma, pentru care se împărtășesce la cheltuielile generale; poliția irlandeză e subordonată parlamentului irlandez, dar' nu 'i-se dă arme; trupele regale intervin, când vieața și averea cetățenilor par amenințate; parlamentul irlandez nu poate pune taxe vamale pe mărfurile engleze, nici nu poate întra în negociări cu puterile străine. Expropriarea proprietarilor se face cu cheltuiala statului. Această operațiune va costa 200 milioane livre. Toate diarele discută cu vioiciune acest proiect.

Corespondențe particulare
ale „Tribunei“.

Din tractul **Cohalmului**, Martie 1886.

Onor. d-le redactor! Este îndeobște cunoscut, că omul numai atunci strigă în lumea largă, când numai poate suferì. Acolo am ajuns și noi. Nime nu se mai îngrijesce de noi. Poate decând dl Mircea a ajuns protopop,, am fost scoși de sub îngrijirea preaven. Consistor?

Vĕ rog din adûncul inimii d-le redactor, binevoiți a da loc următoarelor șire în mult prețuitul diar ce-'l redactați, căci în acesta ne este toată speranța: el vorbesce din inimile noastre.

Sĕrmanii de noi, amar ne-am înșelat cu promisiunile d-lui Mircea. Până când era administrator protopresb., am dis că nu poate lucra cu destulă energie, căci se strică cu preoții, dar' după-ce-'l vor alege, ne vom convinge, că lucrurile vor merge cu repediciune. Durere însĕ, că și acum doarme somnul cel lung; nu-'l conturbă nimenea:

În dilele trecute mĕ întâlnesc cu un biet de om din comuna Criț, pe care întrebându-'l că ce caută? — îmi rĕspunse, că caută pe dl protopop Mircea, pentru-că scoala le este amenințată de douĕ ori ca necorespundètoare, din causă că n'au cele de lipsă în scoală și n'au nici un crucer cu ce să le facă, merge dar' să vadă, nu le-au sosit banii dela Sibiiu, căci de 4 ani de dile au cerut din fundațiunea „Șaguniană“ un ajutor pentru biserică, pentru-că și aceasta le este admoniată, din causă că a căd̦ut o parte a sf. altar, și de 4 ani n'au mai căpĕtat nici un rĕspuns.

Nu sciu într'adevĕr, d-le redactor, ce poate fi cu comisiunea „Șaguniană“ de nu mai expedează odată banii acordați, căci ori-unde te duci, omul cel mai simplu îți spune, că la Sibiiu lucrurile noastre bisericesci și scolare merg foarte rĕu. Toți te întreabă, că ce e causa? E pĕcat de Dumnedeu, ca de 4 ani să nu capete nici un rĕspuns. Și eată cu această ticăloșie unde au ajuns bieții oameni; le-au admoniat scoala, biserica, ba este chiar închisă biserica. Sĕrmanii de ei ar zidì-o sau repara dar' n'au putere, sûnt numai 25 familii. Au ajuns oamenii acolo de 'și-au perdut toată încrederea în autoritățile noastre bisericesci; 'ți-e groază, d-le redactor, să te puni în fața poporului și să aperi autoritățile cele mai înalte bisericesci, deoare-ce rĕspunsul ce 'ți-'l dă poporul, mărturisesc, că în interesul bisericii noastre, nu se poate scrie în public. Îți spune: „Am ajuns acolo, ca fiecare preot să-'și apere biserica sa după-cum îl taie capul, pentru-că capul bisericii noastre. . . . vai și amar!

Apoi să ne mirăm de negligența d-lui Mircea? Nu! Se arĕtăm în scurt toată activitatea d-lui Mircea:

Dacă merge cineva la dînsul să-'i ceară sfat, îl îndrumează la Sibiiu. Îl roagă cineva să scrie la comisiunea administrativă a fundațiunii Șaguna pentru a întreba, ce e causa de nu le mai vine nici un rĕspuns dice, că îi este rușine a mai scrie, căci îl înfruntă cei de acolo din birou, să nu mai tot scrie. Sĕrmană biserică, cine să te cârmuiască!

Aceste toate ar fi cum ar mai fi, dar' eată și mai mari.

Pe dl protopop Mircea nu-'l interesează nimic, căci își va fi dicênd: acum am pe fratemeu I. Popescu și pe dl Hannia în consistor, eară eu sûnt acum protopop.

Dar' să nu uit: a dat și dl Mircea un cercular decând este protopop, ca să dovedească că totuși și dînsul este activ. Sub nr. 457 dl protopop Mircea în numele consistorului provoacă pe toți preoții și învĕțătorii, ca să aboneze o foaie: „Telegraful român“ și să se lapede de „Tribuna“. E vorba, că „Tribuna“ nu-'i convine Preasfinției Sale, ear' „Telegraful român“ se poate abona și pe spesele bisericilor, precând altă foaie nu. După ce regulă se poate abona numai „Telegraful român“ din averea bisericei, ear' altă foaie nu, nu o pot înțelege. Poate și aceasta decând dl protopop Mircea a ajuns domn așa mare, ca să dee cercular în numele consistorului. Aș dorì să sciu, dacă un protopop are dreptul acela? Până acum nu cunosc nici o lege, prin care să 'i-se fi dat vre-unui protopop acel drept.

Nu sciu într'adevĕr de ce dl Mircea își perde timpul cu lucruri de acelea: ca să nu ne lase să abonăm „Tribuna“, de ne-ar face ce ne-ar face, noi „Tribuna“ tot o abonăm, pentru-că numai aceea ne mai apĕră și numai „Tribuna“, vorbesce din simțul nostru. „Telegraful român“ tot nu-'l abonăm până nu-'și va schimba ițele, apoi ori-ce ni se va face, noi vom lucra numai în interesul națiunii și bisericii noastre.

Oare n'ar fi timpul suprem, ca și în tractul Cohalmului să se mărească salariile bieților învĕțători dela 40 și 70 fl. conform normativului scolar? Ori noi cești din tractul Cohalmului, nu ne ținem de archidiecesă? Căci numai așa îmi poț închipuì lucrul, de nu mai întreabă nimenea de noi.

Dar' să nu mergem prin tractul întreg, să stăm puțin la reședința sa, să ne uităm la scoală și la biserică, și atunci îți vine să te duci cât vedi cu ochii. Poate dl Mircea se va scusa, că creștinii nostri nu mai voiesc să mai contribue. Și eu le dau drept să nu mai contribue, și eată pentru-ce: după-cum am înțeles, creștinii nostri din Cohalm adunaseră mai cesti ani mai multă peatră să-'și facă biserică, însĕ dl Mircea tocmai pe atunci își cumpĕrase curtea, în care șede astădi și avea lipsă de case; astfel din peatra bisericei 'și-a zidit casele sale proprii.

Dacă te duci la dl protopop Mircea să-'ți cauți un act, care 'l-ai dat dînsului în oare-care causă, sau dacă ai audit dela altcineva, că 'ți-a venit o hârtie dela Sibiiu, pentru-că dînsul altcum nu 'ți-o trimite, caută după ea cu lămpașul câte 3—4 oare, deoare-ce evidența se poartă ca pe la anul 1848, de protocol de expediție și altele nici pomeneală, poate nici nu scie ce sûnt acele. Cei dela Sibiiu nu-'i impută nimic. Totuși se vede, că dl Mircea 'și-a câștigat merite dela alegerea deputaților sinodali, când în tot tractul Cohalmului nu s'a ținut nici un sinod parochial, ci dînsul ne-a ordonat numai să scriem ca totdeauna în protocolul de alegere, dar' de astădată nu pe dl Stezariu, ci pe dl St. Iosif și Șandru, cu atâtea voturi câți votanți sûnt în comună, și apoi să-'l ducem la dînsul, ca să-'l trimită la Sibiiu. Minunat lucru, acì se pricepe, dar' a ținè un sinod protopresbiteral măcar odată?! Vorba aceea „Țiganii încă au avut biserică, dar' 'și-au mâncat-o“, așa se vede că am pățit-o și noi cu sinodul dela venirea dlui Mircea în fruntea acestui tract. Poate s'a luat și dînsul după congres.

Rog din tot sufletul pe Prea ven. Consistor să-'i fie milă și de noi, baremi ca de nisce fii vitregi și să nu ne lase la perire, dee-ne ajutor până când cerem. Perirea ta din tine Israile!!! O să mai revin. *Iubitorul de progres.*

Lipsca, 19 Martie n. 1886.

„Leipziger Tageblatt“ a publicat sub titlul: „Din Ungaria“ în numĕrul din 19 l. c. următoarele:

„Decând conduce Tisza, ca ministru-president, politica internă a Ungariei, ori-cine a putut face ușor experiență, că mai toate proiectele sale de legi, sau așa numitele proiecte de reformă, pe care le-a propus parlamentului din Pesta, urmăresc numai o singură țintă principală: „Întărirea ideii de stat maghiar“, sau cu alte cuvinte mai nimerite: Asuprirea fără considerațiune a tuturor naționalităților nemaghiare din țeară în favorul maghiarismului domnitor, care însĕ la numĕr e în minoritate. Această tendență șovinistică se strecură ca un fir roșu în toată polilica internă a Ungariei și a și răpit până acum Germanilor, Slavilor și Românilor din țeară un șir întreg de libertăți și privilegii moștenite dela moși-strămoșii lor.

„Chiar și cu ocasiunea pertractării „reformei municipale“ au eșit earăși mereu la suprafață cestiunea naționalităților și dorința de a maghiarisa cât se poate mai curênd întreaga țeară, deși aceste declamațiuni și pretensiuni șoviniste în teorie nu aveau nimic de a face cu amintita reformă.

„Nu trebue să perdem din vedere, că guvernul actual unguresc și partida lui, ba mai toți Maghiarii din parlament, privesc fiecare pas de centralisare a administrațiunii, precum e și „reforma municipală“, ca un mijloc de întărire a sistemului actual politic, care are înainte de toate să întărească idea de stat maghiar și spre acest scop să facă drum maghiarisării totale a țerii. Partida națională maghiară, cuprinsă de gradomania de stat (*vom staatlichen Grőssenwahn erfasst*), ar face această pretensiune, chiar și atunci, când n'ar mai fi Tisza în fruntea ministerului, ci unul dintre conducĕtorii opositiunii moderate sau extreme de adi.

„Particularitățile cuprinse în reforma municipală adeveresc pe deplin cele dise. Acest proiect măresce adecă puterea comiților-supremi denumiți de guvern astfel, că dela ei depinde, dacă voiesc, să facă cu totul ilusorică independența foarte mărginită administrativă a cetăților și comitatelor. Cetățile Ungariei sûnt conscii de acest pericol, care amenință întreaga viață comunală și de aceea nu mai puțin ca 77 dintre ele, cari au o magistratură regulată, au protestat prin deputații lor, trimiși anume pentru acest scop în Pesta, contra amintitului proiect de reformă.

„Cetățile cu o magistratură regulată sûnt dependente în toate afacerile lor externe de natură politică si administrativă de comiții-supremi și mai au încă numai în ce privesce afacerile interne dreptul de a 'și-le regula însĕși, un drept, pe care acum reforma municipală vrea să-'l mărginească și mai tare. Prin denumirea plănuită a căpitanilor de cetate, a șefilor de poliție, ar câștiga guvernul o influență mai mare asupra oficiilor cetății. Și în alegerea celoralalți amploiați ai cetății li se dă comiților-supremi drepturi de inspecțiune foarte însemnate, cari cu privire la efectul lor difer foarte puțin de un drept de denumire indirectă. Cetăților li se mai ia și dreptul, care 'l-au avut până acum, de a refusa străinilor stabilirea pe teritoriul lor; această mĕsură are de scop de a înlesnì încetățenirea elementului ovreesc, care se dă de regulă în Ungaria de un stîlp puternic al ideii de stat maghiar și e entusiasmat cu deosebire pentru sistemul de guvernare al dlui Tisza. În chipul acesta sperează guvernul, că va rĕspândì elemente cu sentimente maghiare prin cetățile locuite mai numai de Germani sau Slavi.

„Fără de a rupe cu alegerile de amploiați, de secoli în us, ministrul-president prin proiectul de reformă municipală asigurează totuși guvernului puterea, de a se amesteca mai în toate drepturile lăsate comitatelor. Comitele-suprem exercitează suprema inspecțiune preste amploiații comunali, și preste cei de stat; el poate introduce cercetare disciplinară contra amêndurora și îi poate suspenda sau demisiona din post, ba ordinile și dispositiunile comitelui-suprem trebue să le execute oficiile comunale în toate casurile fără pregetări și proteste.

„Cu drept observă „N. Pester Journal“, că prin proiectul nou al guvernului întreaga administrațiune e supusă în faptă unei centralisări, care se simte mai mult sau mai puțin, după-cum adecă guvernul află de lipsă să facă întrebuințare de puterea, ce 'i-o dă legea. Starea tristă morală, care se observă la oficiile autonome ale Ungariei, rectifică ce-i drept necesitatea de reformă. De aceea unii vor aproba proiectul cel mai nou de reformă credênd, că comitelui-suprem învestit cu atâta putere îi va succede a stîrpì rĕul, alții vor vota pentru el în speranță, că prin crescerea influenței guvernului, maghiarisarea generală va face progrese gigantice. De sigur viitorul va dovedì, cine are drept, poate că nici unul din amêndoi.

„Se dice, că larma produsă prin reforma municipală a dat ansă și la o trecere fără de veste din taběra opositională în cea guvernamentală. Conducĕtorul de până acum opositional, Desider Szilágyi, care și cu ocasiunea discuțiunii de curênd a budgetului s'a exprimat atât de aspru contra naționalităților nemaghiare, are de gând, să între în partida guvernamentală și să primească portfoliul ministrului de justiție. Direcțiunea sa merge de mult paralel cu a dlui Tisza, de aceea a făcut repășirea sa puțină surprindere. În vorbirea sa cu privire la legea municipală 'și-a spus Szilágyi clar părerile. Partida guvernamentală 'l-a grămădit cu aplause, pe când consoții sei de până acum 'l-au ascultat cu rĕceală.

„Ministrul de justiție de până acum Dr. Pauler, care cum arată numele, e de origine German și un bărbat pe cât de conscienționos, pe atât de capabil, se dice, că a demisionat refusând de a mai merge mână în mână cu guvernul în reformele de sub întrebare menite a maghiarisa cu forța toată țeara.

„Ceea-ce Dr. Pauler nu află că e cu cale, avênd în vedere susținerea păcii naționale în Ungaria, următorul seu, ultramaghiarul preste mĕsură violent Szilágyi (Der überaus gewaltthätige Ultramaghiare) va declara de o preîngrijire exagerată, care nu se unesce cu idea de stat maghiar“.

Cam cu astfel de caracteristice învrednicesce în genere presa germană activitatea guvernului actual. Cu tot șiretlicul șovinistilor maghiari, cari în ultrazelul lor „patriotic“ își jertfesc chiar punga plătind la mercenari, cari iau asupră-le mârșava însărcinare de a seduce opinia marelui public german prin articole diaristice, broșuri, cărți, și câte și mai câte chipuri, adevĕrul ese totdeauna la lumină, și nici că se poate altmintrelea:

Cum să nu scie publicul german, că în sacul Ungariei e o pisică, care face atâta rĕu, când îi vede ghiarele pe din afară? *C.....*

Din Bucovina.

Din reședința lui Ștefan-cel-Mare.

Corespondentul ziarului „Tribuna“ din 5/17 Februarie a. c. a publicat nisce relații despre vechia metropolie a Sucevei, unde se află moaștele sf. m. m. Ioan-cel-Nou.

În principiu consimțim și noi cu onoratul corespondent: De a face din vechia capitală și vechia metropolie o Mecă creștină sau mai bine zis un Sion românesc și creștinesc, trebuie să să fie tendența și dorința fiecărui Român.

O reorganisare a vechei metropolii în ceeace se atinge de personalul ei, recere însă timp mai îndelungat, pentru-că noi scim cu câtă îndărătnicie se opune guvernul și direcția bunurilor fondului religionar apoi chiar și ministerul din Viena la încuviințarea de spese noue pentru ori-ce scop. Mai toți sûnt străini aceia, cari ne administrează fondul nostru, care posed avere colosală, și fac cea mai mare opoziție la ori-ce spese, cari tind de a ameliora referențele noastre bisericesci, ca și când ar scoate din punga propriă.

Avênd pânea și cuțitul în mână, domnii dela putere ne taie numai feliuțe foarte subțiri, temêndu-se că nu le va rêmânè lor ca să se sature îndestul din pânea strămoșilor nostri ctitori.

D-lor se împotrivesc chiar la spese mai mici, cum nu se vor împotrivì dar' la cheltuieli mai mari!

Poporațiunea noastră ortodoxă a crescut dela reorganisarea parochiilor (1843) mai mult decât îndoit. Multe parochii, cari ajung astădi chiar și până la 5000 de suflete, ar trebuì pentru o păstorire mai conscienționsă, despărțite cu atât mai mult, pentru-că și aspiranții de preoție s'au înmulțit și nu sûnt locuri unde să fie așezați. Bisericile de pe moșiile fondului ar trebuì în parte mare reedificate și locuințele pentru preoții, dintre cari locuiesc mulți cu familia lor în ângustii părețí țerănesci, ar trebuì clădite cât de curênd. În privința aceasta se face prea puțin. —

Avênd în vedere chiar chiliile din evul mediu, în care locuesc călugării dela sf. veche metropolie, trebue să ne mirăm mult, cum de nu se reedifică și aceste locașuri monumentale. Mai multe chilii fiind distruse de foc și risipite de mai multe ȩecimi de ani, stau și astădi devastate, și buna noastră direcție încă nu face nici o față ca să restaureze aceste locașuri ale păcii și ale evlaviei creștine.

Alteța Sa c. r. Archiducele Albrecht faimosul nostru beliduce, care a inspecționat în vara trecută batalionul milițian din Suceava, a binevoit să onoreze cu presența sa și vechia metropolie închinându-se însuși la relicuiile st. m. m. Ioan.

Nu scim ce impresiune vor fi făcut asupra Alteții Sale c. r. micile chiliuțe dimpreună cu cele devastate, apoi și gradul cel inferior de cultură a clerului de acolo — am înțeles numai, că Părintele archimandrit — Mitrofor nu cetesce nici chiar Călindarul românesc nici când, fiindcă 'l-a interpelat pe Alteța Sa într'o convorbire despre etatea Alteții Sale. — Această simplicitate și ignoranță a dat multă ansă de rîs impiegaților și altor străini despre inferiotatea clerului de acolo.

Cu toate aceste scim, că până la reorganisarea clerului catedral, va trece încă timp mult, din causa speselor, ce se vor vota abia după multe pedeci și greutăți, deoare-ce cu anevoiă se vor putè afla din clerul regular persoane cu studii teologice, cari să-'i înlocuiască pe acestia de până acuma.

Ce se atinge însă de budgetul votat din partea României pentru trebuințele acestei vechi metropolii, ne adresăm la Excelența Sa dl ministru de culte din Bucuresci, la nobilul seu simț național și religios, și ne rugăm ca să sistemiseze în conțelegere cu Eminența Sa P. sf. metropolit Silvestru din Cernăuți, pentru totdeauna din 4000 de franci al budgetului votat, un post de predicator român la acea vechie metropolie, eară restul de 2000 fr. să se menească pentru exercitarea ospitalității în acel sfânt locaș.

Dacă Excelența Sa prințul Sturza va binevoì să iee aceste măsuri bine-cuvêntate și nu va încredința paralele, decât metropolitului nostru spre scopurile menționate, atunci nu va fi mai mult nevoiă de a suprima budgetul și legatul statului român din causa că paralele menționate nu corespund scopului, atunci nici părintele archimandrit D . . . . n'ar cădè mai mult în ispita și păcatul lăcomiei cu econom cu tot.

De altă parte se va eternisa Excelența Sa prin această dispositie salutară în inimile Românilor din Bucovina pentru toate timpurile. Atunci această legătură frățească și creștină va aduce de sigur satisfacție în inima generosului ministru și roduri bine-cuvêntate cu satisfacere deplină pentru întreaga Românime creștină; atunci ântâiul pas pentru reorganisarea acestui vechiu Sion creștin și român, ar fi deja făcut, și Prea Sf. Sa metropolitul nostru se va îngriji de sigur, ca să urmeze mai departe cu ridicarea prestigiului acestui vechiu și monumental locaș.

A. C.

Cronică.

† **Anania Trombițaș**, asesor-referent în senatul scolar al consistorului archidiecesan gr.-or. și secretar al comitetului național central electoral, în urma unui morb îndelungat a reposat aci la 9 oare a. m. Biserica gr.-or. și națiunea română au perdut pe un zelos luptător, a cărui activitate întinsă datori sûntem să o recunoascem cu toții. Fie-'i țărîna ușoară!

*

„Remaghiarisarea“. Ludovic Kossuth recomandă în scrisorile lui căsătoriile mixte ca scop de maghiarisare. Ziarele unguresci constată, că e deja de mult o persoană, care lucră în acest înțeles. Contele Kun Kocsárd de câte ori află, că un flăcău maghiar 'și-a părăsit iubita lui de națiunalitate maghiară, din causă că aceasta e sărmană, și voiesce să iee în căsătoriă o fată „valachă“, totdeuna „nobilul“ conte sacrifică o vacă, o scroafă etc. pentru a o înzestra pe fata maghiară, ca astfel să nu fie părăsită. — Noi am auȩit însă, că Kun Kocsárd lucră altcum; el spriginesce maghiarisarea, dar' că de regulă se înșeală, deoare-ce la Român neamul și legea e sfântă și foarte puțini sûnt, care 'și-o vînd și ei pentru scurtă vreme, până când se schimbă vremile.

*

La „Kultur-egylet“ s'a făcut membru nefericitul notar Têrnoveanu de prelûngă Reghinul-săsesc. Astfel se compromite omul, încât adese-ori se lapădă de el și cei mai deaproape ai sei.

*

O defraudare nouă. La cassa pupilară a orașului Szentes s'a constatat o defraudare de 20.000 fl. Cassarul și controlorul au fost arestați.

*

Maghiarisare. „Kronstädter Ztg.“ află, că scoala industrială din Orăștia, care se afla până acum în mânile săsesci, ar fi să o iee statul și că ministrul Trefort ar fi și întrodus deja limba de propunere maghiară.

*

Conventiunea comercială cu România. În cestiunea conventiunii comerciale cu România deputații ardeleni din Budapesta au ținut ieri o conferență, al cărei conclus va fi adus în dietă în formă de interpelație.

*

Representațiunea în folosul Ateneului din Bucuresci. Representația dată la teatrul național în folosul Ateneului a produs o sumă enormă de 11,000 franci.

*

D-șoara Teodorini în Bucuresci. Astădi — scrie „Voința Națională“ de Vineri — d-șoara Teodorini a făcut repetiția „Traviatei“ la teatru. D-șoara Teodorini cântă partea ei în italienesce. Ori-cine înțelege că cu toată dorința ei de a cânta în românesce, lucrul e cu neputință. 'I-ar trebuì aproape o lună pentru această nouă pregătire și apoi nu trebue să uităm, că d-șoara Teodorini a venit în Bucuresci numai pentru a-'și vedè familia și numai grație stăruințelor amicilor ei, s'a hotărît să cânte. Chiar toaletele ei au trebuit să și le comande în grabă parte la Paris, parte în Bucuresci. Nesciind deci de mai nainte că va avè să cânte la opera română, d-șoara Teodorini n'a putut să se pregătească din timp pentru a cânta în românesce.

*

Revista hazlià „Nazat“, revistă politică și umoristică în 4 acte de d-nii S. Negruzzi și D. S. Rosetti a avut mare succes pe scena teatrului din Bucuresci. Eată cuprinsul acestei reviste în 4 acte: Actul I. Moartea și testamentul anului 1885. — Loteria Ateneului. — Doctorul Mattei și medicamentele electro-omeopatice. — Nascerea anului 1886. — Întrunirile. — Depeșele „Agenței Havas“. — Pacînicii cetățeni. — Israeliții expulsați. — Actul II. Partidele politice. — Fotografiile la poliție. — Instrucțiunea publică. — Studenții dela medicină. — Fetele dela pensionate. — Monopolul cârciumelor. — Camera deputaților și reparațiile ei. — Actul III. Teatrul național. — Parodia operei, dramei, operetei. — Rahatul și scolarii. — Cofetăria Capșa și Cofetăria Brott. — Sculele d-nei Patti. — Capelmăiestrii rivali. — Pașol și Nazat! — Baletul porcilor și vitelor cornute. — Actul IV. Trenul de plăcere pentru Sinaia. — Statua lui Lazar. — Gazetele. — Fecioara dela Orleans. — Cupola germană și cupola franceză. — Fetele dela cafea chantant. — Recensimentul. — Mersul trenurilor. — Rĕsboiul sêrbo-bulgar. — Hois! Cea!

*

Viitoarele manevre ale armatei ruse vor avè loc în Polonia, între Varșovia și Vilna. Împĕratul Alexandru va asista la aceste manevre la cari va invita pe atașații militari ai puterilor străine.

*

Reducerea anilor de serviciu și sporirea contingentului în armata rusă. Proiectul austro-ungar pentru gloate face pe Katkoff să ceară reorganisarea armatei rusesci. Rusia nu trebue să meargă însă pe aceeași cale, ca Austria, prelungind la extrem terminul de serviciu, din potrivă, Rusia trebue să reducă serviciul dela 5 ani la trei. Și poporul ar fi ușurat cu cel puțin două cincimi.

*

Sêrbia armează pe de altă parte. Din Belgrad se scrie, că în același timp cu demobilisarea, se face o concentrare de trupe la frontaria despre Turcia și mai cu seamă spre Vrania, unde se trimit provisiuni mari de munițiuni și un numĕr însĕmnat de tunuri Bange. Aceste pregătiri se fac în vederea Arnăuților, cari au încercat mai multe încălcări pe teritorul sêrb.

*

Un rege decorat de popor. Cu ocasiunea ȩilei onomastice a regelui Humberto ministrii 'i-au predat medalia de aur, dimpreună cu diploma, ce 'i-a dedicat-o națiunea, pentru-că a visitat pe bolnavii de choleră în Neapol și Busca.

*

Omorîrea episcopului Hannington și a misiunii sale. Am fost primit și publicat în nr. 30 o depeșă din Londra, în care se vorbesce despre un măcel sĕvîrșit în Hannington asupra creștinilor. Asupra acestui măcel se scrie acum din Londra: Acum nu mai încape îndoială, că episcopul Hannington și 50 persoane din misiunea sa au fost măcelăriți din ordinul regelui Mtesa din Uganda.

Asociații misionarilor de aici au primit ieri seara primele sciri despre îngrozitorul masacru din Zanzibar. Descrierile vin dela patru persoane din suita lui Hannington, care au reușit să scape. Episcopul a fost primit prea amical la granița Ugandei. Regele Mtesa a trimis să-'l întimpine o excortă, ce a adus toată misiunea la lacul Nyanga. Membrii excortei erau toți fruntași însemnați din partide amicale Europenilor. Însĕ în absența lor partida opusă a reușit a 'i-se primì părerile și ura poporului contra năvălitorilor a mai crescut și prin isbucnirea boalei de vĕrsat în provinciile mlăștinoase ale țerii. Când Hannington ajunse la lacul Nyanga se mirà găsind o primire dușmănoasă. Misionarii a avut să sufere mult din partea poporului îndîrjit. Regele Mtesa n'a ascultat la început de sfaturile celor de prelûngă dînsul să omoare pe misionar și să gonească astfel boala. Când însĕ mumele veniră la lac cu copiii lor morți de vĕrsat, acusând pe regele, că el e vinovat, pentru-că sufere pe Albi, atunci poporul se infurià și mai tare. Mtesa hotărî moartea Albilor. Ei fură executați în piața publică. Mai ântâiu Mtesa însuși tăià capnl episcopului, apoi ucise pe propriul seu vĕr, care până în ultimul moment a protegeat misiunea. Ceialalți membri ai misiunii au fost uciși de căpeteniile și persoanele, din ale căror familii muriseră mai mulți membri de vĕrsat. Aceste scene de groază erau însoțite de sberetele de bucurie ale poporului. Capetele fură așeȩate înaintea palatului în pari de bambus; trupurile fură tîrîte prin oraș, apoi aruncate în lac. Afară de episcop și 50 din suita sa au fost uciși 28 Ugandezi, bănuiți, că țineau cu Europenii.

Convocare

Cătră P. T. Domni acționari ai institutului de economíi și credit „Economul“.

Cu 1 Martie a. c. s'a încheiat terminul defipt pentru subscripțiunea de acțiuni ale inființândului institut „Economul“.

Fiind capitalul propus acoperit deplin prin subscrierile incurse, directoratul a defipt ȩiua de 8 Aprilie a. c. la 2 oare după ameaȩi în localitatea casinei române (strada Cărbunilor nr. 7) pentru ținerea adunării generale constituante, la care domnii acționari sûnt invitați cu toată onoarea a lua parte ori în persoană, ori prin împuternicit special.

Obiectele de desbatere și aprobare în adunarea generală constituantă sûnt următoarele:

1. Constatarea din coalele de subscriere, că capitalul institutului este asigurat prin subscrierile originale și că versamentul prim a incurs în faptă.
2. Statorirea și aprobarea statutelor.
3. Deciderea asupra împregiurării, că societatea poate-se considera ca constituită ori nu?
4. Alegerea comitetului de supravighiare.
5. Hotărîri asupra responsabilității fundatorilor, conform §-lui 152 din legea comercială.

Cluj, 18 Martie 1886.

Președintele: *Alexandru Bohățel.* Directorul executiv: *Iuliu Coroian.*

Varietăți.

(Nihilismul în Rusia.) Cel din urmă proces în privința turburărilor din luna Februarie 1885 în fabricile din Nikolsky, arată că e un prejudițiu a crede, că în Rusia nu există o clasă de lucrători propriu ȩisă și că persoanele care lucrează în fabrici și se întorc din timp în timp în satul lor, n'ar avè nimic comun cu proletariatul din Apus.

E dovedit că în Rusia propaganda revoluționară a făcut o mulțime de adepți printre lucrătorii din fabrici. Acestia fac aceleași cereri ca și lucrătorii din Apus. Declară chiar rĕsboiu capitalistilor cum fac și anarchistii în adunările lor în Paris. Faptul, cum-că clasele muncitoare din Rusia au început a discuta cestiunile sociale și voiesc a se amesteca în politica interioară, e foarte interesant și arată după-cum chiar observă aceasta „Novoie Vremia“, că propaganda revoluționară a străbătut până în pătura cea mai de jos în societatea rusă.

Propaganda a trecut prin patru studiuri de evoluțiune, timp de 25 ani fiecare. În ântâiul pătrar al secolului nostru, aristocrați ca prinții Walkovsky, Trubetzkoy, contele Cernieff, Muravief și alți decambristi, cari făceau parte din societatea tinĕră aleasă, vorbiau și visau numai revoluție și constituție; idealul lor era republica lui Platon, Brut, și a lui Riega. În urmă mișcarea aceasta se întinse printre micii proprietari, funcționari și scriitori din Petersburg, Hertzen, Ogareff și Petrasevsky erau din clasele bogate ale societății. Idealul lor era Louis Blanc. Ei se inspirau din literatura franceză și căutau idealul lor nu în eroii anticității, ci în romanele lui Eugène Sue. După 50 ani lucrurile se schimbară, nobilimea începe a slăbì. Seminaristii, Evreii burghezi, Evreii mai civilisați, etc., formează cadrele nihilistilor și teroristilor. Acestia neagă literatura și artele, nu vor să scie de eroii vechi, cu toate că teoriile lor anarchice sûnt luate din vechime. După alți 25 ani propaganda a străbătut și în clasele lucrătorilor din fabrici și dacă va urma așa înainte, atunci pe la sfîrșitul veacului va ajunge și printre muncitorii de pământ.

(Moravuri parlamentare engleze.) Camera comunelor este cu mult mai numĕroasă decât cele trecute, și sala ședințelor nefiind construită pentru a putè încăpè toți legislatorii, resultă oare-cari greutăți pentru deputații care voesc să-'și iee loc pe băncile lor. Mulți dintre ei sûnt nevoiți să stee în picioare pe timpul ședințelor.

În Englitera nu este obiceiu, ca un deputat să-'și aibă locul seu anume, ca în alte camere. Afară de ministrii și șefii opositiunii, cărora li se reservă prin consimțemênt tacit prima bancă de fie-care parte a camerei, ceilalți deputați pot să șeadă unde pot și cum pot: deputații ministeriali șed în dreapta „Speakerului“, opositiunea la stânga.

Când un deputat este chemat afară din sala ședințelor și voiesce să-'și păstreze locul, are obiceiul de a-'și lăsa pĕlăria pe locul seu, și acest semn de prima ocupațiune este respectat cu scrupulositate. Câțiva din noii legislatori au perfecționat această sismă. Ei vin de vreme la cameră, mai nainte de deschiderea ședinței, și-'și aduc în bozunar câte o pĕlărie moale, pe care o depun în locul ce voiesc să-'și păstreze, apoi pleacă liniștiți la afacerile lor fiind siguri de a găsì unde să șeadă, dacă se va întoarce la Vestminster în cursul ședinței. Câțiva din ei aduc chiar câte două pĕlării, pentru a putè să oprească și locul vre-unui amic.

Acest mod de a procede a motivat mulțime de protestațiuni, și „Speakerul“ a declarat, că nu trebue a se mai urma astfel. De acì nainte, un deputat nu va putè să-'și însemneze locul decât după rugămintele publice și nu va avè dreptul de a-'și oprì locul decât numai pe timpul cât n'a părăsit incinta palatului parlamentului.

Serviciul telegrafic al „TRIBUNEI“.

Budapesta, 22 Martie n. Casa deputaților. Continuarea desbaterii speciale asupra proiectului de lege despre reforma municipală. § 47 (Cercul de activitate al congregațiunilor.) Babeș nu află îngrijirea pentru cultura poporului. Dînsul polemisează contra lui Bartha, care identifică cultura cu limba maghiară. Mai bine dacă promovează organele oficiale rĕspândirea culturei, decât dacă aceasta se întêmplă în mod unilateral prin reuniuni. Statul ungar a putut avè odinioară ori-ce misiune, dar' aceea a culturei n'a avut-o. Nu există scoală română, pe care să o fi înființat statul. Oratorul atrage atențiunea statului ungar asupra împregiurării, ca el să împlinească datorințele unui stat de cultură.

Ministrul-president Tisza respinge învinuirea, că nu s'ar face nimic pentru cultura poporului; statul ungar jertfesce mult în interesul culturii. Deși Babeș n'a presentat nici o propunere și prin urmare n'a existat motiv pentru vre-un rĕspuns, ministrul-president n'a putut tăcè față cu învinuirea îndreptată contra statului ungar.

Madarász (stânga extremă) aprobă expunerile ministrului-president și respinge afirmarea, că statul ungar n'ar fi avut misiune culturală. Desbaterea se continuă.

Director: **Ioan Slavici.**
Redactor responsabil: **Cornel Pop Păcurar.**

Economic.

Têrgul de rîmători în Steinbruch. În 19 Martie n. s'a notat: unguresci bătrâni grei 43.— cr. până 45.— cr. unguresci grei, tineri 46.— cr. până 46.½ cr., de mijloc 45.½ cr. până 46.— cr., uşori 43.— cr. până 44.— cr., marfă ţerănească, grea 44.— cr. până 45.— cr., de mijloc 44.— cr. până 45.— cr., uşoară 44.— cr. până 45.— cr., românesci de Bakony, grei —.— cr. până —.— cr., transito de mijloc —.— cr. până —.— cr. transito uşori —.— cr. până —.— cr., transito sêrbesci grei 43.— cr. până 44.— cr., transito de mijloc 41.½ cr. până 42.½ cr., transito uşori 40.½ cr. până 41.½ cr., îngrăşaţi cu ghindă —.— cr. până —.— cr. per 4% cumpeniţi la gară.

Cursul la bursa de mărfuri din Budapesta

dela 20 Martie st. n.

Grâu (din Banat): 72—73 Kilo fl. —.— până —.— 74—79 Kilo fl. —.— până —.—, (lângă Tisza) 72—74 Kilo fl. —.— până —.—, 74—79 Kilo fl. 8.55 până 8.85, (de Pesta) 72—74 Kilo fl. —.— până —.—, 74—79 Kilo fl. 8.45 până 8.75, (de Alba-Regală) 72—74 Kilo fl. —.— până —.—, 74—79 Kilo fl. 8.55 până 8.85, (de Bacska) 72—74 Kilo fl. —.— până —.—, 74—79 Kilo fl. 8.55 până 8.85, (din Ungaria de nord) 72—74 Kilo fl. —.— până —.—, 74—79 Kilo fl. 8.60 până 8.80.

Sĕcara (ungurească) 70—72 Kilo fl. 6.60 până 6.80.

(Orz nutreţ:) 60—62 Kilo fl. 5.75 până 6.20; (de berărie) 62—84 Kilo fl. 7.40 până 8.80.

Ovĕs (unguresc) 37—40 Kilo fl. 6.55 până 7.—.

Cucuruz (de Banat): dela fl. 5.50 până 5.55; de alt soiu fl. 5.45 până 5.50.

Rapiţa fl. 10.— până 11.50; de Banat fl. 10.— până 11.50.

Mălaiu (unguresc): fl. 4.60 până 5.25.

Timpul de furnisare.

Grâu (primăvară) 75 Kilo fl. 8.44 până 8.45 (per Septembre—Octombre) Kilo fl. 8.50 până 8.52.

Sĕcara (primăvară) 69.7/10 Kilo fl. 5.56 până 5.58

Cucuruzul (Maiu—Iunie) fl. 5.60 până 5.62.

Rapiţa (August—Septemvrie) fl. 10.6/8 până 10.7/8.

Spirt (brut) 100 L. fl. 24.25 până 24.50.

Cursul pieţei din Sibiiu.

din 22 Martie st. n. 1886.

Hârtie-monetă română	Cump.	8.70	vênd.	8.75
Lire turcesci	„	11.15	„	11.25
Imperiali	„	10.15	„	10.25
Ruble rusesci	„	1.23	„	1.25

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 19 Martie st. n. 1886.

Renta amort. (5%)	Cump.	96.½	vênd.	97.—
„ Rur. conv. (6%)	„	86.—	„	86.½
Acţ. de asig. Dacia-Rom.	„	266.—	„	267.½
Banca naţională a României	„	1085.—	„	1183.—
Împr. oraş. Bucuresci	„	30.—	„	33.—
Acţ. de asig. Naţionala	„	—.—	„	—.—
Credit mob. rom.	„	—.—	„	—.—
Scrisuri fonciare urbane (5%)	„	82.½	„	82.¼
Schimb 4 luni	„	—.—	„	34.—
Societ. const.	„	187.½	„	230.½
Aur	„	15.¼	„	16.½

Bursa de Budapesta

din 20 Martie st. n. 1886.

Renta de aur ung. 6%	—.—
„ „ „ „ 4%	105.95
„ „ hârtie „ 5%	95.50
Împrumutul căilor ferate ung.	152.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	101.25
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	127.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune)	115.—
Bonuri ale ung.	104.75
„ „ „ cu cl. de sortare	104.75
„ „ „ bănăţene-timişene	104.75
„ „ „ cu cl. de sortare	104.75
„ „ transilvane	104.75
„ „ croato-slavone	104.75
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	100.—
Împrumut cu premiu ung.	121.50
Losuri pentru regularea Tisei şi Seghedin	124.50
Renta de hârtie austriacă	85.70
„ „ argint austriacă	85.80
„ „ aur austriacă	114.25
Losurile austr. din 1860	139.50
Acţiunile băncei austro-ungare	875.—
„ „ de credit ung.	308.—
„ „ „ „ austr.	302.30
Argintul	—.—
Scrisuri fonciare ale institut. de cred. şi ec. „Albina“	101.—
Galbeni împĕrătesci	5.90
Napoleon-d'ori	9.97
Mărci 100 imp. germane	61.55
Londra 10 Livres sterlingi	125.80

Bursa de Viena

din 20 Martie st. n. 1886.

Rentă de aur ung. 6%	—.—
„ „ „ „ 4%	103.85
„ „ hârtie „ 5%	95.50
Împrumutul căilor ferate ung.	153.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	101.30
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	127.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune)	115.10
Bonuri rurale ung.	104.80
„ „ „ cu cl. de sortare	104.80
„ „ „ bănăţene-timişene	104.75
„ „ „ cu cl. de sortare	104.75
„ „ transilvane	104.75
„ „ croato-slavone	104.75
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	100.—
Împrumut cu premiu ung.	121.25
Losuri pentru regularea Tisei şi Seghedin	124.40
Rentă de hârtie austriacă	85.70
„ „ argint austriacă	85.85
Rentă de aur austriacă	114.45
Losuri austr. din 1860	139.50
Acţiunile băncei austro-ungare	877.—
„ „ de credit ung.	307.50
„ „ „ „ austr.	301.40
Galbeni împĕrătesci	5.92
Napoleon-d'ori	9.98½
Mărci 100 imp. germane	61.60
Londra 10 Livres sterlingi	125.75

LOTERIE.

Tragerea din 20 Martie st. n.

Timişoara: 43 34 16 62 78.

Viena: 85 68 74 15 73.

BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE MUTUALĂ

„TRANSILVANIA“

A XVII-a adunare generală

ordinară va avè loc Duminecă în 11 Aprilie st. n. a. c. la 3 oare după prând în casa propriă a institutului (strada Cisnădiei Nr. 5).

Obiecte de pertractare sûnt:

1. Darea de seamă despre afacerile anului 1885.
2. Raportul comitetului de supraveghiare.
3. Întregirea consiliului administrativ.
4. Alegerea comitetului de supraveghiare.
5. Propuneri incurse.
6. Sortiri de obligaţiuni ale fondului de întemeiare.

Sibiiu, în 8 Martie 1886.

Consiliul administrativ.

[261] 1—3

Atenţiune!

Subscrisul îşi recomandă On. Public depositul seu nou asortat cu cei mai noi şi mai moderni articoli de mărfuri de modă şi manufactură, aleşi personal din fabricile cele mai renumite din Viena, pentru sesonul de primăvară şi de vară.

Cu toată stima:

G. A. Gross.

[259] 3—6

Mersul trenurilor

pe liniele orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 10 Ianuarie 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena		7.15	3.15	
Budapesta	6.47	1.45	7.29	6.20
Szolnok	11.22	3.51	8.27	9.26
P. Ladány	2.20	5.28	8.37	11.40
Oradea-mare	4.39	6.41	9.37	1.28
		6.46	9.45	1.52
Várad-Velencze			9.59	2.—
Fugyi-Vásárhely			10.28	2.11
Mező-Telegd		7.14	11.36	2.34
Rév		7.42	12.10	3.18
Bratca			12.46	3.41
Bucia			1.48	4.01
Ciucia		8.31	3.09	4.26
Huiedin		9.01	3.42	5.08
Stana			4.12	5.27
Aghiriş			4.30	5.50
Ghirbĕu			4.48	6.02
Nedeşdu			5.17	6.24
Cluj	12.05	10.01		6.43
Apahida	12.31			7.03
Ghiriş	2.16			7.26
Cucerdea	3.32			8.54
Uioara	3.41			9.43
Vinţul de sus	3.50			9.51
Aiud	4.25			9.58
Teiuş	5.10			10.24
Crăciunel	5.41			10.59
Blaj	6.02			11.28
Micăsasa	6.40		5.40	11.44
Copşa mică	7.—		6.01	12.18
Mediaş			6.40	1.01
Elisabetopole			7.35	1.22
Sighisoara			8.01	1.56
Haşfaleu			10.05	2.44
Homorod			11.02	3.02
Ágostonfalva			11.37	4.41
Apatia			12.32	5.30
Feldioara			1.09	6.03
Braşov			1.50	6.35
Timiş			2.48	7.14
Predeal			3.23	
Bucuresci			4.56	
			9.40	

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci			7.45	
Predeal			12.50	
Timiş			1.40	
Braşov	—.—		2.27	
	6.22		2.55	
Feldioara	7.01		3.38	
Apatia	7.33		4.17	
Ágostonfalva	8.01		4.47	
Homorod	8.45		5.42	
Haşfaleu	10.10		7.37	
Sighişoara	10.39		8.21	
Elisabetopole	11.19		9.05	
Mediaş	11.54		9.43	
Copşa mică	12.12		10.02	
	12.37		6.—	
Micăsasa	12.56		6.20	
Blaj	1.30		6.59	
Crăciunel	1.45		7.15	
Teiuş	2.34		7.43	
Aiud	2.55		8.—	
Vinţul de sus	3.17		8.29	
Uioara	3.24		8.55	
Cucerdea	3.36		9.04	
Ghiriş	4.11		9.32	
Apahida	5.36		10.32	
Cluj	5.56		12.32	
	6.16	6.08	12.59	8.—
Nedeşdu	6.37			8.34
Ghirbĕu	6.53			8.59
Aghiriş	7.08			9.56
Stana	7.34			10.16
Huiedin	7.55	7.14		11.04
Ciucia	8.37	7.43		12.17
Bucia	8.53			12.47
Bratca	9.12			1.21
Rév	9.31	8.22		2.05
Mező-Telegd	10.06	8.48		3.08
Fugyi Vásárhely	10.25			3.39
Várad-Velencze	10.35			3.55
Oradea-mare	10.41	9.13		4.06
	10.51	9.18	10.37	
P. Ladány	12.50	10.38	1.45	5.35
Szolnok	3.06	12.14	5.34	8.22
Budapesta	6.00	2.10	10.05	10.30
Viena	3.—	8.—	6.05	

Budapesta—Arad—Teiuş

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena		11.—	
Budapesta		8.05	8.—
Szolnok		11.02	12.00
Arad		3.37	5.55
		4.00	6.05
Glogovaţ		4.13	6.19
Gyorok		4.38	6.46
Pauliş		4.51	7.—
Radna-Lipova		5.10	7.23
Conop		5.38	7.51
Bêrzava		5.57	8.10
Soborşin		6.42	8.58
Zam		7.14	9.28
Gurasada		7.43	9.56
Ilia		8.01	10.17
Branicĭca		8.21	10.38
Deva		8.47	11.05
Simeria (Piski)		9.40	11.55
Orĕştia		10.10	12.24
Şibot		10.34	12.53
Vinţul de jos		11.04	1.22
Alba-Iulia	6.59	11.31	1.40
Teiuş	7.33	12.05	2.24

Teiuş—Arad—Budapesta

	Tren de persoane	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuş		11.09	3.56	5.20
Alba-Iulia		11.56	4.27	5.57
Vinţul de jos		12.20	4.53	
Şibot		12.25	5.19	
Orĕştia		1.19	5.41	
Simeria (Piski)		1.48	6.08	
Deva		2.35	6.39	
Branicĭca		3.04	7.04	
Ilia		3.36	7.29	
Gurasada		3.50	7.41	
Zam		4.25	8.12	
Soborşin		5.09	8.49	
Bêrzava		5.56	9.29	
Conop		6.18	9.49	
Radna-Lipova		6.57	10.23	6.14
Pauliş		7.12	10.37	6.30
Gyorok		7.27	10.52	6.47
Glogovaţ		7.56	11.18	7.17
Arad		8.10	11.32	7.32
		9.—	12.27	
Szolnok		2.39	5.10	
Budapesta		6.50	8.16	
Viena			6.05	

Simeria (Piski)—Petroşeni

Simeria	11.50	2.33
Streiu	12.27	3.23
Haţeg	1.19	3.49
Pui	2.10	4.40
Crivadia	2.57	5.28
Baniţa	3.35	6.07
Petroşeni	4.04	6.39

Petroşeni—Simeria (Piski)

Petroşeni	6.49	9.33
Baniţa	7.27	10.14
Crivadia	8.06	10.54
Pui	8.50	11.37
Haţeg	9.13	12.17
Streiu	10.16	12.58
Simeria	10.53	1.35

Arad—Timişoara

Arad	6.00	8.18
Aradul nou	6.25	8.32
Németh-Ságh	6.50	8.51
Vinga	7.19	9.07
Orczifalva	7.38	9.20
Merczifalva	7.56	9.32
Timişoara	8.42	10.09

Timişoara—Arad

Timişoara	6.02	5.00
Merczifalva	6.26	5.56
Orczifalva	6.40	6.07
Vinga	6.52	6.32
Németh-Ságh	7.06	6.53
Aradul nou	7.21	7.24
Arad	7.53	7.40

Ghiriş—Turda

Ghiriş	10.37	4.16
Turda	11.04	4.37

Turda—Ghiriş

Turda	8.20	1.41
Ghiriş	8.41	2.06

Copşa mică—Sibiiu

Copşa mică	1.24
Şeica mare	1.11
Loamneş	2.32
Ocna	2.01
Sibiiu	2.44

Sibiiu—Copşa mică

Sibiiu	10.25
Ocna	10.46
Loamneş	11.09
Şeica mare	11.32
Copşa mică	11.52

Cucerdea—Oşorheiu—Reghinul-săs.

Cucerdea	10.00	3.30
Cheţa	10.31	4.21
Ludoş	10.53	4.43
M. Bogat	11.03	4.43
Cipeu-Iernut	11.44	5.31
Kerelő-Sz.-Pál	12.00	5.46
Nireşteu	12.26	6.10
Oşorheiu	12.46	6.30
	1.16	7.43
Reghinul-săs.	3.08	9.35

Reghinul-săs.—Oşorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	4.22	4.00
	6.14	5.52
Oşorheiu	6.34	12.25
Nireşteu	6.55	12.55
Kerelő-Sz.-Pál	7.16	1.24
Cipeu-Iernut	7.37	1.54
M. Bogat	8.07	2.31
Ludoş	8.21	2.46
Cheţa	8.38	3.06
Cucerdea	9.07	3.40

Simeria (Piski)—Uniedoara

Simeria (Piski)	6.40
Cerna	7.01
Uniedoara	7.30

Uniedoara—Simeria (Piski)

Uniedoara	10.18
Cerna	10.44
Simeria (Piski)	11.30

Nota: Numerii încuadraţi cu linii groase însemnează oarele de noapte.

Editura şi tiparul Institutului tipografic, societate pe acţii în Sibiiu, sub responsabilitatea lui **Michail Gerula.**